

J. Augustaitytė — Vaičiūnienė

VELYKINIAI VARPAI

Tamsos karaliai už langų užleistų
Velykas žemėj paskutini kartą švęs.
Prieš rytą naujos rasos akmenis aplaisto
Ir nužeria šviesiu sparnu žvaigždes.

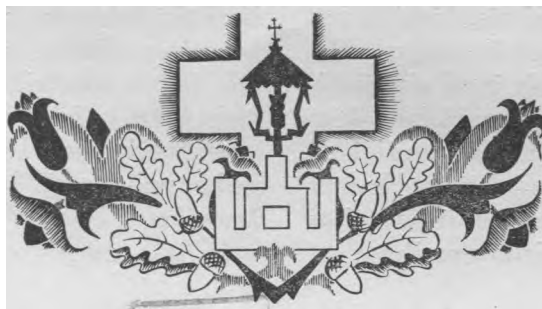
Ateina Jis vinims paženklintame kūne
Ir taria: — Naują rytmetį nešu!
Kalnai nulenkia išdidžias viršūnes
Ir sako: —Vėl po ilgų šimtmečių šviesu.

Įdiekit po langais krauju mirkytus diegus:
Jie juodas bedugnes bematant užlapos. . .
Iš miestų ir kaimų išeina nuodėmė paliegus
Išgašdinta žmogaus ir Dievo nuostabios aukos.

Pasauli, džiauakis, kad alyvos sprogsta,
Kad tu su Kristum į Golgotą užlipai,
Kad saulė nužerė Jeruzalės šventyklos bokštą,
Kad skamba vėl pajudinti varpai.

Tik tau, lietuvi, šiandien širdį spaudžia,
Ir tu liūdnom akim į tėviškės kraštus žiūri:
Tavo Tėvynėje velykiniai varpai negaudžia,
Nei savo žemės nei namų tu neturi.

Golgotoje dar likęs kryžius juodas. . .
Suklupę minios laukia, kada kelsis Lietuva.
Jos akys kruvinos prisikėlime beieškančios paguodos,
Krūtinėje plasnoja dar širdis gyva.

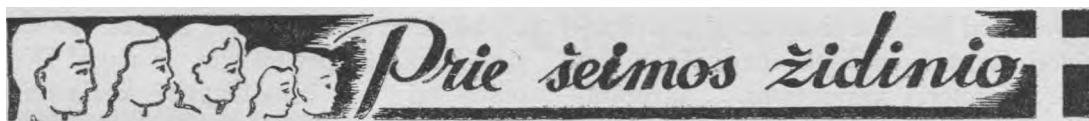

TIKĖJIMO ESMĖ

Pasaulis yra užvaldomas ne fizine jėga, ne galinga kariuomene, bet dvasios galybe. “Dvasia viską gaivina” — sako mums pats Kristus. Žmogaus dvasia valdo medžiagą, jai duoda formas. Visų išradimų, užvaldymų šaltinis yra mūsų dvasia, josios mintys. Jos įstengia nutiesti tautoms kelius ištisiems šimtmečiams, jos veda kraštus prie karo ar taikos, jos įstengia sukurti gražiausias valstybių gyvenimo formas. Šiandien skausme bei ašarose paskendusios žmonijos balsas gaivalingai šaukiasi taikos ir tikrosios laimės. Kas ją atneš? Ne atominė ar vandenilio bomba. Jos tegali sugriauti tai, ko žmogaus žiaurumas nesugebėjo padaryti per II Pasaulinį Karą. Taiką ir tikrą laimę atneš pasauliui tik žmogaus dvasia, besisemianti galingų jėgų iš dieviškų šaltinių, kurie dvelkia ramybe, taika, meile bei teisingumu. Tie šaltiniai tai mūsų tikėjimas. Bet jeigu tikėjime glūdinčios jėgos neįstengė atnaujinti pasaulio per 2000 metų, ką jos galės padaryti šiaudien, taip man sakysi. Vien tikėjimo jėga išspręs visas sunkenybes ir šiandien, tik grįžkime prie tikėjimo esmės. Ji yra Visagalis šventoji Valia, besireiškianti pasaulio tvarkoje ir tuo pačiu duodanti šventąją pareigą josios laikytis. Ši Visagalis valia yra pasaulio tvarkos bei laimės pradžia ir pabaiga. Ji yra pradžia ir pabaiga ir Tavo, mielas Klausytojau, šviesios bei laimingos ateities! Visagalis tvarkančioji Valia nustatė gyvajai ir negyvajai gamtai nekintamus dėsnius. Ir visoje gamtoje niekas tai Valiai nesipriešina. Bet ši Visagalis tvarkančioji Valia, tėviškai švelnios meilės vedama, nustatė ir žmogui, savo meilės kūriniui, tikruosius laimės kelius. Ir Tu rasi savo gyvenime tik tiek laimės, kiek Tu tuo keliu eisi, jeigu Tau bus ir sunku. Bet kaip tai? Juk mes visi, Tu ir aš, visa širdimi norime būti laisvi, nepakenčiame jokios prievartos, kuri išplaukia visais amžiais iš tamsios ir piktos diktatorių jėgos. Ir mes kovosime už pilną žmogaus ir žmonijos laisvę, kuri remiasi kilniausia meile.

Taip, tikroji žmogaus laisvė ir laimė remiasi tik meile. Ir tik toji gyvenimo tvarka, kurią mums nurodo meilė, neša mums tikrąją laisvę ir laimę. Ir štai Tavo gerosios motutės meilė, kai Tu buvai dar josios maloniam glėbyje, švelniai Tau prabilo apie gerumą, meilę, klusnumą. Dėkingai priėmė josios žodžius ir šventai pildei savo kūdikio pareigą, jausdamasis laisvas ir laimingas. Vėliau panašiais žodžiais prabilo į Tave—jaunuolį, jaunuolę Tavo miela Tėvynė Lietuva. Meilingai ji ragino Tave ją mylėti, varge jai padėti, ją ginti ir josios niekad neužmiršti! Kaip tikras taurus lietuvis laisvai ir mielai priėmė ir šią pareigą, nes norėjai būti pilnas ir laimingas žmogus. Bet ar Tu žinai, mielas Brolau, Sese, kad švelniomis Tavo Motutės lūpomis ir brangiosios Tėvynės balsu tada prabilo į Tave Amžinoji Meilė, Visagalis Dievas, pareikšdamas jau *tada* Tau savo meilingą valią, nešančią Tau tikrąją gyvenimo laimę? Klausyk, Brangusis, Brangioji, juk Tu nevadinai nei savo motutės nei mielos Tėvynės diktatoriumi, prievartautoju, nes jų žodžiai, skirti Tavo gyvenimo laimei, plaukė iš gilių meilės. Lygiai negali vadinti ir *Visagalis Dievo* prievartautoju, nes Jojo šventoji, meilingoji, Tau laimę nešančioji Valia, besireiškianti dieviškoje tvarkoje, apie kurią Tau kalba tikrasis tikėjimas, remiasi visų švelniausia meile ir gerumu. Lygiai, būdamas taurus, neturi pagrindo šias mintis skelbiančio savo brolio lietuviu vadinti diktatoriumi, kaip per nesusipratimą vienas laikraštis jau padarė. Tiesa, Tu gali pilnai dieviškos tvarkos nesilaikyti, ją griauti. Tu gali pilnai laikytis tos menkos tvarkos, kurią Tau rodo Tavo, kaip žmogaus, ribota išmintis, bet tada žinok, kad kiek Tu nukrypsi nuo Dievo, Jojo tvarkos, tikro tikėjimo, tiek Tu nutolsi nuo savo tikrosios gyvenimo laimės, liek Tu nustumsi laimę ir nuo savo kenčiančios Tėvynės ir taiką bei ramybę nuo varge bei skurde skęstančios žmonijos.

Jonas Borevičius, S.J.

DIEVO PLANAI MOTERYSTĖJE

Gerbiamasis Tėve!

Neiškenčiau nepaskaitęs Jūsų laiškų savu namiškiams. Visiems jie patiko. Tik viena mūsų kaimynė niekaip nesutiko, kad moterystė galėtų būti gražus dalykas.

— Tai paties velnio prasimanymas, ne Dievo! — šaukė susijaudinusi.

— Jei būčiau žinojusi, koks yra gyvenimas moterystėje, niekada nebūčiau tekėjusi.

Nesuprantamas man jos jaudinimasis. Ką būčiau galėjęs jai pasakyti?

Šeimos vardu dėkoju už pirmu du laišku ir nekantriai laukiame žadėto trečiojo.

Kazys

Mielasis Kazy!

Susijaudinusiame žmogui geriau nieko nesakyti. Jūsų kaimynės gyvenimas moterystėje galėjo būti toks žiaurus, kad nestebėtina, jog jai atrodo esąs "velnio prasimanymas". Iš tiesų, yra labai nelaimingų moterų. Bet jos yra nelaimingos ne todėl, kad būtų piktosios dvasios išgalvotos, o todėl, kad jos nėra pagal Dievo planą. Atsimink: be galo išmintingas ir geras Dievas gali turėti tik gerus planus. Žmonėms reikia stengtis tuos planus suvokti ir prie jų derintis. Bandysiu atskleisti Tau, kokia didybė ir koks grožis slypi moterystės sakramente.

Sakramentas,

jei dar prisimeni, yra Kristaus įstatytas regimas ženklas pašvenčiamajai malonei įsigyti. O pašvenčiamoji malonė yra ne kas kita, kaip paties dieviškojo gyvenimo kibirkštėlė. Visuose sakramentuose Dievas dalijasi savo prigimtimi su žmogumi. Tai reiškia, kad Dievas nori susijungti su žmogumi ir padaryti jį dievišką. Padarydamas moterystę sakramentu, V. Jėzus norėjo, kad vyro ir moters vedybinis gyvenimas būtų

drauge ir dieviškojo gyvenimo ugdymo šaltinis. Kad moters pasivedimas vyrui ir vyro moteriai būtų drauge glaudesnis jų susijungimas su Viešpačiu. Šv. Augustinas pabrėžia, kad moterystės sakramentas, panašiai kaip kunigystės kunigui, suteikia vedusiems naują, ypatingą, šventą galią viens kitą pašventinti, ir šios galios niekas nebegali iš jų atimti.

"Ta paslaptis didelė"

rašo šventas Povilas efeziečiams apie moterystę. Didelė paslaptis todėl, kad moterystės sakramentas sumezga naują paslaptinę ryšį tarp vyro ir moters; ryšį, panašų į tą, kurs jungia Kristų su jo Bažnyčia (visais tikinčiaisiais, arba Eklezija).

Kas yra Kristus Bažnyčiai? Pirmiausia tai jos Išganytojas. Savo krauju ir mirtimi jis gelbsti mus iš amžinojo pasmerkimo. Antra, Kristus yra Bažnyčios šventintojas, nes suteikė jai visas priemones nuodėmei sunaikinti ir padaryti tikinčiuosius Dievo vaikais. Trečia, Kristus yra Bažnyčios atbaigėjas, t.y. jis perkels ją į amžinąją laimę.

Moterystės sakramentas uždeda vyrui tas Kristaus pareigas. Kaip jis pats yra Bažnyčios galva, taip vyras yra moters galva, liudija tas pats šv. Povilas. Todėl vyras turi būti moters išganytojas. Šv. Augustino žodžiais tariant: "Jis privalo būti, kad neatsimestų nuo tiesos nei jo žmona, nei sūnus, nei dukterys, nei pagaliau jo tarnai, nes jie yra atpirkti brangia kaina". Kristus atpirko kančia ir mirtimi. Ir vyras turi būti pasiryžęs kentėti ir net kraują lieti už savo žmonos ir šeimos išganyimą. Tai jis įstengs tik tada padaryti, jei tikrai mylės. Todėl ir tautų Apaštalas ragina vyrus: "Mylėkite savo moteris, kaip ir Kristus mylėjo Bažnyčią ir pats save atidavė už ją".

Vyras turi būti šventintojas. Jis turi panaudoti Kristaus paliktus malones turtus "kad ją (moterį) pašventintų. . . tarpininkaujant gyvenimo žodžiui, kad ji būtų šventa ir nesutepta".

Pagaliau vyrui, kaip ir Kristui, turi labai rūpėti įvesti žmoną ir visą savo šeimą amžinojū laimėn. Štai, kokios šventos, kokios garbingos pareigos tenka vyrui, tėvui, šeimos galvai. Užtat tikrai krikščioniškose šeimose vaikai gerbia ir myli tėvą ne tiek už tai, kad jis davė jiems gyvybę, kiek už tai, kad yra paties Kristaus vietininkas, šeimos vyskupas, kunigas. Labai gaila, kad daugybė vyrų neturi jokios nuovokos apie tą savo didybę ir garbę. Kad jie pasitenkina patinėlio ir duonos uždirbėjo vaidmeniu. Gaila, kad daugybėje šeimų tik motina rūpinasi savęs ir vaikų dorinimu. Tėvui, atrodo, tai visai nerūpi. O iš tiesų niekas negali atleisti jo nuo tos pareigos.

M o t e r i s

krikščioniškoje šeimoje užima Bažnyčios vietą. Bažnyčia pirmiausia myli Kristų ir jo klauso. Taip ir "moterys tebūna pasidavusios savo vyrams, kaip Viešpačiui," ragina tas pats šv. Povilas, "nes vyras — moters galva, kaip Kristus yra Bažnyčios galva". Taigi, moters pirmutinė pareiga — šeimos galvai klusnumas. Daugeliui moterų tie žodžiai baisiai nepatinka. Kuone piestu šoka prieš tai, girdi, jos atiduodamos vyrų vergijon. Tai daro tik tos, kurios nesugeba rimčiau pagalvoti, kurios neturi gyvo tikėjimo ir visai nepažįsta Dievo planų. Dar ir tos moterys negali klausyti vyro, jei tas yra niekam netikusi šeimos galva: girtuoklis, apsileidėlis, bedievis ir panašiai. Tuo paskutiniu atveju tikrai moteris negali

klausyti vyro ir turi imti šeimos valdžią į savo rankas. Bet tai yra ne pagal Dievo planą, tai yra šeimos blogybė, kurią reiktų stengtis pašalinti. O tos moterys, kurios turi tikrai krikščioniškus vyrus, kurios mato, kaip vyras supranta savo pareigas ir kaip jis stengiasi būti joms antras Kristus, tos neturi jokio vargo paklausti vyro.

Bažnyčia saugoja tikėjimą. Moteris šeimoje irgi saugoja tikėjimą: vyro ir vaikų. Bažnyčia palaiko krikščioniškuosius gerus papročius. Moteris šeimoje palaiko šventas mūsų Bažnyčios ir tautos tradicijas. Bažnyčia visada yra "laukianti", tai yra, vis laukia šviesesnės, dieviškesnės ateities, vis neša žmonijai didžią viltį ir meilę. Ir moteris šeimoje turi būti didžių kilnių daiktų nešėja, vilties ir meilės puoselėtoja. Popiežius Pijus XI yra pasakęs: "Moteris šeimoje turi meilės pirmenybę".

Matai, mielas Kazy, kokie nepaprasti, šventi ir didingi dalykai yra sukrauti moterystės sakramente! Su kokia pagarba turėtų vyras ir žmona žiūrėti į viens kitą! Juk jie artimiausi Dievo ir Kristaus bendradarbiai! Žemiškasis moterystės gyvenimas kartu tampa dangišku, dieviškojo gyvenimo atvaizdu. Kita vertus, kokie baisūs nuostoliai, kai vedusieji nemato vienas kitame jokio aukštesnio prado. Jie iš savo moterystės negauna nė šimtosios dalelės to, ką jie turėtų gauti pagal Dievo planus.

Turėdamas laiko, pasiskaityk Naujajame Testamente šv. Povilo laišką efeziečiams, ypač penktame skyriuje, nuo 22 iki 33 eilutės.

Sveikinimai Tavo mieliems tėveliams! Lik ir Pats sveikas.

Tavo Kunigas Jonas

"LAIŠKAI LIETUVIAMS" leidžiami Tėvų Jėzuitų kas mėnesį. Redaguoja T. Juozas Vaišnys, S.J. Redakcijos ir Administracijos adresas: 8101 Champlain Ave., Chicago 19, Illinois, U.S.A.
Metinės prenumeratos kaina 1 doleris, atskiras numeris 10 centų.

"LAIŠKAI LIETUVIAMS" (Letters to Lithuanians) Published monthly by the Jesuit Fathers. Office of Publication R.F.D. 2, Putnam, Conn. Subscription \$1.00 yearly.

"Application for entry as second class matter is pending". April, 1950. Vol. 1 No 3

Vinjetės dail. Vijeikio

AR NESIGAILI SAVĖS?

Sakyk, mielas, ar Tu dar nesutikai paniekinto, kryžių nešančio Kristaus savo miesto gatvėje? Juk ir šių dienų žmogus veja Ji iš gyvenamųjų vietų, šeimų ir darboviečių, lauk už miesto, toliau nuo savęs. Nes Kristus jam šiandien labiau nepatogus pasidarė, kaip kada nors. Moderniojo žmogaus gyvenime, šeimoje, darbe yra tiek daug dalykelių, kuriuos Kristus smerkia, už kuriuos bara ir grasina. Patogiausia bus, mano gudrus žmogus šiandien, jei Kristus su savo įkyriu mokslu nesimaišys po kojų.

Bet jei Tu, prisidėdamas prie tų, sekusių nešančių kryžių Kristų, kelių minkštos širdies moterų, parodytum savo gailestį ir meilę Jam, jei Tau nuriedėtų skruostu užuojautos ašara, ir Tu išgirstum iš Paniekintojo lūpų: „Ne manęs verkite, bet savęs ir savo vaikų!“ (Lk.23,28). „Kaip, kodėl?“ —gal Tu paklaustum nusteбęs, — „argi ne Tu, Kristau, vargingesnis už mane? Aš juk esu laisvas ir visuomenėje gerbiamas žmogus, turiu draugų ir pinigų. . . O Tu užmirštas, paniekintas, persekiojamas. . . ” Nuteistasis mirčiai Tau atsakytų: „Dabar įvyksta pasauliui teismas; dabar šio pasaulio kunigaikštis bus išmestas laukan“ (Jo. 12,31). Todėl nuteistas pasaulis turėtų labiau verkėti savęs, negu Kristaus. Verkėti turėtų ir Tu, jei ta pačia srove su šiuo pasauliu plauki.

Verk verčiau ne Kristaus, o savęs, kad nusidedi, bet dar labiau verk, kad neverkei nusidėjęs, kai Kristus, būdamas visai nekaltas, kenčia ir atgailauja. Blogai, kad nusidedi, bet blogiau, kad nusidėjęs nesigaili, neskubi pasitaisyti.

Tu moki gudriai pateisinti save ir net patį Dievą apkaltinti, kad tik nereikėtų palikti pamulto nuodėmingo gyvenimo. Sakai, Jis Tau neduoda reikiamo tikėjimo ir malonės pasitaisyti.

Kaipgi? Sakai, neturi reikiamo tikėjimo? O ar ne pats kaltas? Tikėjimą gavai per krikštą ir mokykloje, bet praradai jį, laisvai nusidedamas, nes jis kliudė ir išme-

tinėjo. Bet Dievas reikalaus pasiaiškinti, kaip Jo dovaną saugojai.

Jei Tu tikrai rimtai norėtum tikėti, jau tuo pačiu ir tikėtum. Jei tikrai vertini tikėjimą — tiki. Tau trūksta valios. Jei tebūtų tik proto sunkumai, tikrai tikėtum. Esi sugedęs, apsileidęs, bet neesi netikintis.

Maža kas visai netiki. Daugelis abejoja, kovoja, bet širdyje dar tiki. Leisk kalbėti sąžinei, grįžk į doros kelią — grįš ir tikėjimas.

Vėl sakai, kad trūksta malonės pasitaisyti? Tau doras gyvenimas nėra malonus, Tu jo nemėgsti, nes nuodėmės neleidžia Tau jausti doros skonio. Nuodėmės užslopina Dievo malonės balsą.

Dievo malonė nuolat veikia į Tave per sąžinę, per kitų išpėjimus, per gyvenimo aplinkybes, nes tuo būdu mylintis Dievas nori Tave gražinti į gerą kelią.

Žinok, kad niekada negausi tokios malonės, kuri Tave visiškai išvaduotų iš kovų su viliojančiomis aistromis. Malonė tik ragina, lengvina ir padeda, bet mes su ja turime patys energingai veikti. Juk grįžimas prie Dievo yra Tavo paties pirmoji ir svarbiausia pareiga, o ne kas kitas turi už Tave rūpintis ir per prievartą tempti. Jei būsi tikrai tiesus ir atviras, turėsi prisipažinti, jog Tu net nenori, kad malonė ateitų ir Tavo nuodėmingus malonumus užbaigtų. Tačiau neturėti malonės, reiškia būti amžinai pasmerktu. Ir Tu dėl to džiaugiesi?

Atsimink, kad juo toliau, tuo bus sunkiau, nes prisirišimas prie nuodėmės bus vis stipresnis. Pagaliau Tu ne tik nebematsysi, kad turi užtenkamai malonių atsiversiti, bet net nebesuprasi, kad Tau reikia gailėtis ir atsiversti.

Juk visiems, pvz., ir šv. Augustinui, buvo sunku atsiversti. Bet jis aiškiai suprato ir prisipažino, kad sunkumas buvo nenorėjime išsižadėti nuodėmingų malonumų.

Pagaliau išganymą reikia, Dievo malonei padedant, užsipelnyti, užsidirbti. Už kągi Tu būsi išganytas, ar gal už savo gy-

venimo nuodėmės? Kam tada skirtas pragaras — gal šventiesiems? Negali juk laukti malonės, jei, kasdien nusidedamas, daraisi jos vis nevertesnis.

Gal jau ir sutiktum, kad Tavo pasitaisy-
mo kliūtys neina iš tikėjimo ar malonės
stokos. Bet, sakysi, yra tiek daug kitokių
sunkenybių.

Sakai, aš dar toks jaunas, noriu pagy-
venti, yra laiko. . . Vėliau jau, sakai, pa-
ti prigimtis pasidaro labiau į pamaldumą
palinkusi.

Bet argi jaunam netinka pamaldumas?
O kas Tau sakė, kad sulauksi vėlesnio am-
žiaus? Kiek miršta jaunų! Gal rytoj
mirsi, ir ką Tau padės geri, bet pavėluoti
pasiryžimai. O jei ir nemirsi taip greitai,
kuo remdamasis tvirtini, kad, ilgiau gy-
vendamas, tapsi ramesnis, geresnis?

Ar visi seni žmonės geri? Juk žydų ka-
ralius Saliamonas labiausiai nusidėjo se-
natvėje. Amžius tik užslopina sąžinės
jautrumą. Pasaulio meilė miršta kartu su
žmogumi. Amžius nepataiso.

Sakyk, ar Dievas ne visų Tavo dienų
Viešpats? Ar nežinai, kad Jis reikalavo
pirmgimių, pirmienų ir geriausių vaisių
aukos? Tu nori savo gražiausias dienas
paaukoti šėtonui, o Dievui palikti tik skar-
malus? Manai, kad Dievas mielai priims
nuo kitų atliekamą auką, kurios nebeturi
kur dėti? Jam žmogaus nereikia, ir žmo-
gui visada dar yra malonė, jei Dievas jo
geriausias ir švenčiausias aukas priima. Ką
jaunas pasėsi, tą senas nuplausi!

Tik skaisti jaunystė neša laimę ir
džiaugsmą. Aistros sunkina ir nuodija gy-
venimą. Viena nuodėmė gimdo kitą ir
visados palieka pasekmes. Jos Tau nuo-
lat, kaip šmėklos, griš atgal.

Taip, taip, bet sakysi, mano aistros taip
stiprios, vilioja, draugai kviečia ir gundo,
malonumai traukia. Bet ar esi tikras, kad
kada nors bus geriau? Manai, kad vieną
kartą baigsis? Negi Tu būtum pats pirma-
sis nusidėjęs, kuris miršta nuodėmėje?
Paskutinėje gyvenimo minutėje, jeigu ji
Tau dar liks, Tu turėsi drebėdamas prašy-
ti išpažinčiai kunigo, vietoj to, kad dabar

pasitaisęs, galėtum ramiai ruoštis amžiny-
bei.

Juo toliau, juo aistros bus stipresnės, o
Tavo pasipriešinimo jėga vis mažesnė. Pra-
sidėjo mažais nusileidimais, toliau jau ne-
besustoja niekur, eina iki galo. Pamažu
sąžinė jau nebedrįsta priešintis despotiš-
kiems geidulių įsakymams.

Mielasis, Tu leidi savo žaizdoms įsisenė-
ti ir manai, kad tada bus lengviau gydyti.
Blogas iš Tavęs gydytojas!

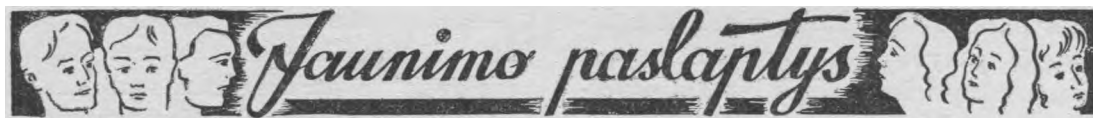
Vienos aistros gal baigsis, užims vietą
kitos. O jei tik pasisotinimas ir nusibodi-
mas privers Tave atsakyti nuodėmingų
malonumų, tai dar nebus pasitaisymas. Tai
tik pavojingas, sunkus nusikratyti tuštumas.
Dažniausiai bijoma daryti lemiamą žings-
nį dėl žmonių akių, dėl draugų pajuokos.
Jei Tu išsigini Dievo žmonių akyse, ir Jis
Tavęs išsigins.

O gal bijai pasitaisęs neištesėti gerame,
pamaldume ir vėl atkristi? Kaipgi? — ati-
dėdamas atgailą, įsivaizduoji, kad Dievas
vieną kartą ateis ir Tave atvers, o dabar,
norėdamas tuoj atsiversti, abejoji, ar Jis
Tau padės? Tiki Jo gailėstingumu, Jį už-
gaudamas, o netiki pagalba, Jį garbinda-
mas? Kur Tavo sveikas protavimas? Ar
skęstas žmogus galvoja apie savo jėgas,
kiek laiko jam dar jų užteks? Jis daro visa,
ką gali. Daryk taip ir Tu. Bent tas trupu-
tis parodytų pastangų bus Tau pasiteisi-
mas prieš Dievą, o gal ir išsigelbėjimas.
Dievas juk žino mūsų silpnumą, pasitenki-
na maža kuo iš mūsų pusės, kad iš savo pu-
sės su didžiausiu dosnumu mus pasitiktų.
Čia Jis visada mus pralenkia.

Dievas niekados neleidžia pražūti tiems,
kurie nuoširdžiai Jo ieško ir stengiasi at-
sikelti, nors vis dažnai iš silpnybės par-
puola.

Mielas brolau, miela sese, ar neturėsi
verkti Tu savęs, ar neturės verkti Tavęs
Kristus, jei Tu, visa tai gerai apsvarstęs, ne-
pasinaudosi pirma proga pilnai pasitaisyti
ir sugrįžti pas Dievą? Ar Tu nesigaili
savęs?

Vl. Mikalauskas, S.J.

APSIVILSI IR GAILĖSIESI

Brangus Drauge,

Malonu, kad taip atvirai aprašei savo išpūdžius ir pasakei mintis, kurios Tau kilo, perskaičius tą straipsniuką pereiname "Laiškų Lietuviams" numeryje. Žaviuosi Tavo žodžiais: "Meile yra gražus, kilnus ir šventas dalykas. Bet ir aistra bei lytinis patraukimas nėra blogi. Juk jie yra žmogui paties Dievo Įdiegti, o Dievo dovanos negali būti blogos."

Visai teisingai! Ir aistra ir lytinis patraukimas iš esmės yra geri dalykai. Aistra, pakreipta į gerą pusę, žmogų gali padaryti šventu. Lytinis patraukimas yra Dievo duotas vykdyti Jo kūrybiniam planams. Bet jeigu aistrų nesuvaldysi, pats žinai, kas bus. Jei lytinio patraukimo netvarkys protas, nustosi teisės vadintis žmogui.

Protas ar širdis?

— Ach, protas! — sušunka ne vienas, — jau tik girdint šį žodį, darosi nuobodu! Tuoj prisimeni matematiką, formules, teoremas... Širdis!... Lai gyvuoja širdis! Tik ji mus žavi, tik ji mus pakelia virš to šalto, matematiško, nuobodaus gyvenimo. Tik ji mums kalba apie meilę, apie tai, kas gražu...

Cit. nešūkauk be reikalo, jaunuoli, ypatingai, kai kalbame apie tokius rimtus dalykus, apie jaunimo paslaptis... neišduok jų kitiems! Niekas nė nemano neigti širdies reikalingumo ir jos gražumo. Vargšai mes būtume be jos. Bet pasakyk man, kokia širdį Tu norėtum turėti: žmogišką ar gal kokio nors gyvio, kurs proto neturi? Nelaukiu Tavo atsakymo, nes jis yra taip aiškus. Juk kas gi čia per klausimas, jeigu mes esame žmonės, tai ir mūsų širdis yra ir turi būti žmogiška. Bet ar žinai, koks yra svarbiausias skirtumas tarp žmogaus ir gyvulio širdies? Nagi tas, kad žmogaus širdžiai vadovauja protas, o gyvulio

— instinktas ir jausmai.

Gyvulys būtinai pasiduoda savo instinkto ir jausmų traukimui, jei niekas jo nesukliudo iš šalies. Kai žmogų kur nors traukia jausmai, jis, turėdamas protą ir laisvą valią, gali ir pasipriešinti, gali savo jausmams pasakyti — ne! Gyvulys to negali.

Lokys ir medus

Kartą lokys, pamatęs puodą karšto verdančio medaus, puolė prie jo, bet, nudegęs snuki, atšoko atgal. Vis dėlto medaus kvapas jį viliojo. Puolė vėl prie puodo ir pradėjo gerti. Pajutęs baisų karštį ir skausmą gerklėje bei viduriuose, turėjo maurodamas atsitraukti. Bet medus viliojo. Todėl, vėl prišokęs, godžiai rijo. Maurojo, trypė, šokinėjo iš skausmo iki surijo visą medų. Tada subliovė ir krito negyvas prie tuščio puodo.

Panašiai gali atsitikti ir su Tavimi, jaunuoli, jei, užmiršęs protą, vadovausiesi tik jausmais. Tau atrodo, kad sieki saldžios meilės, o rasi tik kartų nusivylimą. Daug buvo tokių, kurie galvojo, kad, klausydamas proto, gali tapti tik šaltu asketu. Manė, kad širdis jam yra viskas, kad pasidavimas jausmams padarys jį laimingą. Bet apsivylė. Apsivylė ir gailėjosi. Gailėjosi, bet ir gailėtis kartais jau buvo per vėlu. . .

Teatro žvaigždė

Tur būt, esi girdėjęs apie prancūzų teatro žvaigždę Eva Lavalliére. Atrodo, kad ji tikrai turėjo būti laiminga. Apie ją rašė laikraščiai, krūvas laiškų kasdien gaudavo iš savo garbintojų, kiekvienas norėjo jos autografo. Netrūko jai nei turtų nei garbės, sakytum, kad negalėjo trūkti nei laimės. Bet jos kaip tik labai trūko.

Kartą, kaip ir visuomet, po pasisekusio jos vaidinimo garsiausiame Paryžiaus teatre, publika tiesiog šėlo: nesigailėjo nei ovacijų nei gėlių savo mylimai žvaigždei. Kitos artistės ją sveikino, žinoma, negalė-

damos paslėpti savo balse ir veiduose kibirkštėlės pavydo šiai Paryžiaus deivei, šiai prancūzų aristokratijos širdžių pavergėjai. Artistai ir režisieriai jautėsi laimingi, jei kuriam ji nusišypsodavo, bet šį vakarą nedaug kam, o gal ir nė vienam šios laimės neteko. Ji nesišypojo, žvilgsnis buvo toks neramus. Galėjai pamanyti, kad ji dar jaučia scenoje vaizduotą gyvenimą, kad ji dar apsvaigus nuo laimės ir garbės. Bet atsibus — galvojo ne vienas — kai paragraus šampano, kai, skambant valso ar tango akordams, bus mano glėbyje.

Bet, keliant pirmas šampano taures, visi pasigedo šviesiausios šio vakaro žvaigždės. Čia jos nebuvo. Greitai persirengus, išėjo iš teatro ir pasuko siaura gatvele, ne ta plačiaja, kuri vedė į jos puošnią vilą Eliziejaus laukuose. Ne, ne namo ji grįžo, o tamsia gatvele slinko prie Sennos upės. Buvo šalta naktis, tamsu. . . Bet dar šalčiau ir tamsiau jos sieloje. . . Sustojo ant tilto. Apačioje upės vanduo jai lyg šnibždėjo ir viliojo baigti gyvenimą bangose. Greitai numeta brangių kailių apsiaustą ir rengiasi šokti į vandenį. Bet nepasisekė. . . Apvaizda dar norėjo matyti ją, einančią tikrosios meilės keliu.

Grįžtas iš fabriko darbininkas dar suskubo ją nutverti už rankos, bardamas už tokį kvailą pasiryžimą.

— Ką darote? Drašos! Esate jauna, graži, turtinga, ko trūksta jūsų laimei?

— Aš esu nelaimingiausia pasaulyje moteris! — atsakė ji verkdamą.

Taip, jai trūko. . . Trūko vieno dalyko, be kurio niekas negali būti laimingas, trūko meilės.

Tas darbininkas — galvojo Eva — gal dar nuo ryto buvo nevalgęs, bet jautėsi stiprus, norėjo gyventi, o ji jau buvo pavargusi nuo per didelių pramogų. . . Susigėdo ir nužingsniavo namo. Bet ši pagunda dar pasikartojė Temzės krantuose, po triumfo Londono teatre. Ji vėl klausė savęs, ar nebūtų išmintigiau baigti su tuo komišku gyvenimu, kurs prižada meilę ir laimę, o duoda tik skausmą ir liūdėsį po trumpalaikio svaigulio.

— Aš esu amžina šios žemės našlaitė,— kartą ji skundėsi,—aš visuomet ieškojau savo sielai maisto, bet niekad neradau. Buvau girdoma putojančiais šampanais, maitinama rafinuotais valgiais, bet mano širdis troško tik paprastos maistingos duonos ir tyro vandens. Troško, bet nerado.

Nerado ji laimės nei Paryžiuje nei Londone. Jos širdis alko ir troško. Bet kartą, įėjus į mažą kaimo bažnytelę, ten vakaro prieblandoje, atsiklaupus prieš altorių, surado laimę, pajuto tikrąją meilę. Siela nebuvo daugiau tuščia, ji prisipildė noro gyventi, bet gyventi ne taip, kaip iki šiol.

Palieka Paryžių, palieka teatrą ir pašvenčia savo gyvenimą ir turtus labdarybės darbams. Sunkiai apserga. Daug kenčia. Turi pakelti skaudžiausias operacijas. Bet ir didžiausiuose skausmuose jaučiasi laiminga. Kai ją keletą dienų prieš mirtį, aplanko buvusias scenos draugas, Paryžiaus teatro artistas, stebisi, kad niekuomet nebuvo jos matęs tokios ramios ir linksmos.

— Aš garbinau pasaulį ir pasaulis garbino mane,—kalbėjo ji savo teatro draugui,—bet laimės jis man nedavė. Radau laimę ir meilę, tik suradus Kristų. Iš Jo meilės atsisakiau visko, ką šiame pasaulyje turėjau, nes Jo vieno man pilnai užtenka. Su kuo tik kalbėsi apie mane, pasakyk, kad aš esu laimingiausia pasaulyje moteris.

Neapsigauk!

Matai, jaunuoli, kur žmogus laimę randa ir kur tik ašaras, kančias. Neapsigauk todėl ir Tu. Neskrajok per daug arti ugnies, kad, lyg tas neišmintingas drugelis, nenudegtum sparnų. Jei pasiduosi jausmams, visuomet apsivili ir gailėsiesi. Pasaulio džiaugsmas Tavęs nepatenkins. Žemi pageidimai — tai ne meilė. Tu turi siekti, kas kilniau ir aukščiau. O kai protas susidurs su jausmais ir turės kovoti, kad turėtum jėgų laimėti, melskis ir dainuok su Maironiu:

O didis Dieve ir Tėve brangus,
Pastiprink žmogų silpną ir menką,
Tu pats surėdei, jog vien tik Dangaus
Jo begaliniam norams užtenka.

Juozas Vaišnys, S.J.

JIS TAIP MYLĖJO

— Ponia, jūs tikrai galite didžiulis savo vyrui. Jis yra tobulas karininkas. Neilgai jis tebuvo mano pulke, bet ir tuo trumpu laiku negalima buvo nepastebėti jo ypatingų gabumų. Jo pasišventimas darbui, pagarba viršininkams, nuolat gera nuotaka ir kuo sąžiningiausiai atliekamos pareigos rodė jį esant aukso kariu. Niekad nebūtų buvę galima įtarti jį esant tik rezerviniu karininku. Jo komanda aiški, nuoširdi, tvirta. Vyrai juo žavisi. Tik pažiūrėk į juos tenai. Ponia, aš jums sakau: tie vyrai nė akimirkos nesvyruotų paaukoti už jį savo gyvybę! Tikrai jis grįš su kapitono laipsniu ir medaliais papuošta krūtine.

Tokiais šiltais žodžiais pulko vadas Perrochat gyrė žmonai Juozą Olle Laprunę, išvykstantį į frontą. Ir iš tiesų, tas jo nepavykė. Jis su savo būriu prislinko ir įsikasė per 30 žingsnių nuo vokiečių apkasų ir kovėsi, kaip tikras didvyris. Po mūšio generolas, siųsdamas pranešimą karo vadiui, labai išgyrė kuopos narumą, o jos karininką prašė pakelti į kapitonus. Deja, atėjęs paaukštinimas rado jį kritusį kitame mūšyje, pačiame savo kuopos priešakyje.

Atsiminkim tą liudijimą, toliau skaitydami šito kariškio meilės istoriją. Juozas buvo ne tik tobulas karininkas, bet ir tobulas mylėtojas. Jis mylėjo stipriai, grynai, karšta ir krikščioniška meile, kokią šandien sunku sutikti. Štai, keletas labai charakteringų jo meilės bruožų.

Kas svarbiausia meilėje?

Eilinis vaikinai ir mergaitė mano, kad pakanka viens kitą pamilti ir jau atviros durys į moterystę. Ne taip galvojo Juozas. 1913 metais jis buvo Prancūzijos ambasados antrasis sekretorius Romoje. Susipažino jis su panele Alicija Gavoti. Po ilgesnio draugavimo jam buvo aišku, kad jis tikrai myli. Ir Alicija prisipažino negalėsianti nieko kito taip nuoširdžiai mylėti, kaip Juozą. Rodos viskas tvarkoje. Imk ir vesk. Bet jaunasis diplomatas sako mergaitei:

— Dabar mudu susiduriame su didele kliūtimi. Mane drąsina tai, kad aš žinau, jog abu ieškome tik Dievo valios. Vienintelis dalykas, kuri mudu turime dabar sužinoti, yra, ar Jis (Dievas) nori, kad mudu tarnautume Jam kartu. Bandykime išrišti tą mįslę kuo geriausiai. Pirmiausia abu melskimės. Dievas negali atsakyti mudviem reikalingos šviesos, jei tik nuoširdžiai jos prašysime.

Na, ir meldėsi juodu. Beveik kasdien ėjo prie šv. kunijos. Tarėsi ir su savo dvasios vadais. Visų buvo viena nuomonė: Dievas nori, kad juodu paduotų vienas kitam ranką ir eitų drauge per gyvenimą. Tikrai, kur yra grynai meilė, ten yra trys suinteresuoti: vyras, moteris ir Dievas. Svarbiausias iš tų trijų yra Dievas. Jo valia yra šventa.

Ką Juozas žada Alicijai

Supratęs Dievo valią, Juozas išdėsto mergaitei savo moterystės idealą, planus. Juos skaitydamas, negali nesistebėti to vyro drąsa ir savotiškumu. Štai, ką jis drįsta pasakyti:

— Žinok gerai, Alicija, jaunos moters gyvenimas su manim bus nuolatinis savęs išsižadėjimas ir auka. Aš visiškai priklausau savo Romos pašaukimui, (diplomatinei tarnybai. J. K.). Jam aš paaukosiu viską, net ir pačius svarbiausius savo asmenis interesus. Aš statysiu antron vieton viską: savo namelius, net ir tave pačią, jei tu ryžies už manęs eiti. Savo darbui aš paaukosiu mūsų brangiausias ir protingiausias svajones, šeimos patogumus, ramybę, laiką, vakarus, viską, viską.

Koks tu neišmanėlis, Juozai! Kada vaikinai yra viliojęs mergaitę tokiais žodžiais? Žadėk begalinę laimę, visus patogumus, aukso kalnus! Tu žadi reikalauti visiško pasiaukojimo! Ir kuri moteris sutiks stovėti antroje vietoje? Kas sutiks šitaip aukotis?

Juozas suprato tokios aukos sunkumą. Todėl jis prisipažįsta:

— Aš meldžiausi, kad tu eitum už manęs. Bet labiausiai aš meldžiausi, kad mudu galėtume drauge darbuotis visa širdimi, visomis jėgomis, kad mudu niekada nieškotume tik savo naudos ir *kad niekada, o niekada mudu nesusvyruotume, kai teks kada nors aukotis.*

Vyriškas žodis! Juozas žino, kad moterystėje aukos yra neišvengiamos. Kad, neišsižadant savo malonumų, pažiūrų, troškimų ir patogumų šeimyninio gyvenimo bendram labui, nebus galima turėti laimingos moterystės. Todėl jis ir pasako jau prieš vedybas, ko jis laukia iš būsimos žmonos. Pats štai ką jai žada:

— Nedaug ką aš galiu tau pažadėti. Bet žinok gerai, ir tas truputis, kuri aš galiu pažadėti, bus visuomet tavo. Ir aš pasistengsiu, kad jis būtų tavo vis labiau ir labiau. Aš būsiu tavo visose gyvenimo sunkenybėse, kuriomis Dievas mudu rengs šiame mirtingame gyvenime nemirtingam mudviejų sujungimui amžinybėje.

Kaip gražiai Juozas jungia jaunuolio meilę su amžinybės meile! Jis nepamiršta, kad žemiškoji meilė, yra kelias į amžinąją meilę, ir vedusieji privalo padėti vienas antram ją pasiekti. Jis jauste jaučia, kad žmogiškoji meilė negali būti kliūtis dieviškai meilei. Jam aišku, kad dieviškoji meilė kilnina ir be galo sustiprina žmogiškąją. Todėl po savo sužieduotuvių jis sako:

— Suliejome savo sielas į vieną, kad dabar tą bendrą sielą sulietume į neribotą mūsų Viešpaties meilę, kuriame ir dėl kurio mudu vienas antrą mylime.

Ir tu ir aš žinome, kad mūsų prisirišimas prie vienas kito negali tapti kliūtimi Dievo meilei. Priešingai, tik vienas antro meilėje galėsime pilnai įgyvendinti mudviejų didžiausią pareigą visiškai mylėti Dievą... Dievas stato tik vieną sąlygą mūsų meilei, tai yra, kad ji energingai keltų mudu prie Jo. Dėl to mudviejų meilė mudu verčia viską paaukoti Jo meilei.

Prieš du tūkstančius metų Kristus pasakė: „Jei kas myli Mane, tas laikys Mano žo-

džius, ir mano Tėvas jį mylės; mes pas jį ateisime ir pasidarysime pas jį buveinę“. (Jo. 14, 23.) Juozo žodžiai Alicijai yra lyg aidas iš paskutinės vakarienės. Jie parodo giliai krikščionišką sielą, kuri vaikštinėdama šios žemės slėniuose, veržiasi į saulėtą, dieviškosios meilės nušviestas aukštumas. (B. d.)

SPONSORIAUS DŽANO ŽODELIS

Mylimieji,

Redaktorius neduoda man ramybės. Reikalauja, kad išsklaidyčiau tas „dulkes“, kurias sukėliau savo laišku „dypukui“. Daugelis prašo Redaktorių tokių laiškų daugiau nebedėti. Nežinau, ką jiems atsakyti, nes nė vienas iš tų nepatenkintųjų nedavė jokio rimto argumento, įrodančio mano minčių klaidingumą. Jei kuris nors įrodytų, būčiau patenkintas ir savo nuomonę pakeisčiau. Kiti, taip pat ir iš tremtinių, tuo laišku buvę labai patenkinti. Treti sakė, kad laiškas ne iš visų pusių nušvietęs tautos ir tėvynės meilės pareigą. Su jais pilnai sutinku.

Nebuvau pasiryžęs rašyti straipsnio apie tautos meilę. Norėjau tik iškelti vienui vieną, mano supratimu, labai svarbų faktą, kad mes, Amerikoje ar kitose šalyse nuo seniau gyveną lietuviai, esame dviejų tėvynių žmonės. Esame tartum dviejų motinų ir vieno tėvo vaikai. Mūsų motinos — Lietuva ir Amerika. Tėvas — Mūsų gyslomis tekąs tas pats lietuviškas kraujas.

Neteisinga būtų reikalauti, kad tie, kurie Amerikoje yra gimę, augę ir nuo mažens niekad lietuviškai nekalbėję nei Lietuvos nematę, labiau mylėtų Lietuvą, negu Ameriką. Lygiai ir Amerikoje gimusieji negali norėti, kad iš Lietuvos atkeliavę tremtiniai pamirštų savo gimtinę, savo kalbą ir papročius, kad jie nebemylėtų to, kas jiems šioje žemėje yra brangiausia.

Visiems, mylint savo gimtąjį kraštą, yra pareiga mylėti ir tą bendrąjį tėvą — lietuvių tautos kraują. Kas jo gėdisi, kas jo išsižada, tas elgiasi negarbingai. Kas nepadeda į vargą patekusiam tėvui, t.y. tautai, iš kurios jis yra kilęs (nors yra gimęs kitur ir priklausau kitai valstybei), tas yra išsigimėlis.

Šitaip suprasta tėvynės ir tautos meilė negali būti kliūtis mūsų sutarimui ir nuodžiūčiai vieni kitų meilei.

Trokšdamas visiems lietuviams kuo didžiausios vienybės ir meilės.

Tavo sponsorius Džanas

?? Kas knieti žinoti ??

Ar jie pasigailėjimo verti?

Brangus Kunige,

Aną kartą, atsakydami į klausimą, dėl ko kunigai neveda ir vienuolės neteka, aiškinote, kad už ši pasiaukojimą jie verti pagarbos. Aš sutinku, kad jie yra verti pagarbos, bet dar pridėčiau du žodžiu “ir pasigailėjimo”. Tikrai, man atrodo, kad kunigai verti pasigailėjimo, tai yra nuskriausti žmonės. Pasakykite, ar tai ne žiauru: visiems yra leista mylėti, tik katalikų kunigui ne!

Sofija B-nė

Mieloji,

Nežinau nė kaip atsidėkoti už gerą širdį ir už jautrią užuojautą! Šv. Povilas savo laiškuose taip pat kartais paliečia ši klausimą. Ir jis gailisi ir reiškia užuojautą. . . tik ne kunigams bei vienuolėms. Štai ką jis rašo: “Jei vedi moteri, nenusidedi; ir jei mergaitė išteka, nenusideda. Tačiau tokie turės kūno vargų; aš gi jūsų gailiuos” (1 Kor. 7, 28). Ne, brangioji, katalikų kunigui niekas nedraudžia mylėti. Priešingai, jis gali ir turi daugiau mylėti, negu kiti, jo meilė neturi ribotis vienu kitu asmeniu, bet apimti visus. Kad būtų aiškiau, kas yra tikroji meilė, prašyčiau dar kartą paskaityti pereito “Laiškų Lietuviams” numerio straipsniuką “Mylėti draudžiama!”

Man atrodo, kad ne pasigailėjimo yra verti kunigai ir vienuolės, bet švento pavydo. Jie nepasitenkina žemiškais dalykais, bet ieško dangiškų. Jų nevilioja blizgantieji stiklo gabaliukai, tik tikri perlai.

Ar tai nedrums mūsų laimės?

O štai ką mums rašo šaunus jaunuolis, sportininkas Vytautas K.: “Aš labai domiuosi sportu, jeigu negalėčiau žaisti krepšinio ir futbolo, būčiau nelaimingas. Bet sakoma, kad Danguje tokių žaidimų ne-

bus. . . Taip pat Dangaus laimę, man atrodo, mažins ir tai, kad ten vieni turės daugiau garbės, kiti mažiau.”

Krepšinis ir futbolas Danguje!

Brangus Vytautai,

Stenkis tik patekti į Danguį ir tikrai būsi laimingas, niekas ten Tavo laimės ir džiaugsmo nedrums! Neįstengi įsivaizduoti, kaip galėtum būti laimingas, nežaisdamas krepšinio ir futbolo? Žinok, kad didžiausias laimės ir džiaugsmo šaltinis Danguje bus pats Dievas. Žinau, kad Tau yra sunku tai suprasti. Bet atsimink, kad šioje žemėje mes tik sapnuojame, po mirties atsibusime, atsidarys mūsų akys ir pradėsime žiūrėti į visus dalykus pagal jų tikrąją vertę. Tada pamatysime, kad didžiausias mūsų meilės objektas yra Dievas, nes tik Jis vienas mus tikrai myli, Jis yra geriausias mūsų Draugas, didžiausias Geradarys, tikras Tėvas. Būti drauge su Juo, Jį mylėti ir būti Jo mylimu, mums bus didžiausia laimė.

Manai, kad gal kada nors nusibos? Bet ar nusibosta sužieduotinei būti šalia mylimojo? Ne, juo daugiau juodu bendrauja, tuo labiau didėja jų meilė. Nereikia neigti, kad Danguje bus ir kitokių “pramogų”, bet apie tai mes čia maža tegalime nusi-vokti, pamatysime, ten patekę.

Dėl krepšinio ir futbolo būk visiškai ramus, jei šiuo sportu ten ir netektų užsiimnėti, dėl to visai nesijaudinsi. Gal galėsi geriau suprasti iš pavyzdžio. Jeigu žindančiam spenuką kūdikiui arba su lėle žaidžiančiai mergaitei pasakysi, kad jie užau-gę šių dalykų nevartos, tai jie labai nuliūstų, nes nesuprastų, kaip be šių “brangenybių” galėtų būti laimingi. Bet pasakyk, ar Tu dar gailiesi, kad nevartoji spenuko? Šypsaisi. Taip, dar labiau šypsosimės Danguje, prisiminę savo rūpesčius ir nemiegotas naktis dėl tuščiausių ir vaikiškiausių dalykų.

Publika koncerto salėje

Kitas klausimas, kurs sukelia Tau nerimo, tai, kad ne visi Danguje džiaugsis ta pačia garbe: vieni jos turės daugiau, kiti mažiau pagal žemėje įsigytus nuopelnus. Ir dėl šios nelygybės nė vienas neliūdės. Įsivaizduok didelę koncerto salę. Scenoje groja puikus orkestras gražiausius meno kūrinius. Toje salėje yra įvairiausių žmonių: ir žymių muzikų, ir šiaip inteligentų, turinčių daugiau ar mažiau išlavintą muzikos skoni, ir paprastų ūkininkų bei darbininkų.

Visi klausosi tos pačios muzikos, visi ja gėrįsi, bet ne visi vienodai jaučia jos grožį. Tačiau nė vienas negalvoja apie kitus, jis jaučiasi laimingas, kad gali tame koncerte dalyvauti. Paprastas žmogelis bus pilnai patenkintas gražiais traliavimais; inteligentas bus sužavėtas, klausys be žado, gal ir kokia ašara iškris; o muzikas viską gyvente pergyvens, prieš jo akis stos gyvi vaizdai, jis aiškiai pajus džiaugsmą ar liūdėsį, laimę ar kančias, viltį ar nusiminimą bei kitus muzikos atvaizduojamus jausmus. Štai koks skirtumas, nors muzika ta pati!

Panašiai bus ir Danguje: kiekvienas mąstys tą patį Dievą, džiaugsmo, laimės ir meilės šaltinį. Kiekvienas bus pilnai laimingas, bet daugiau džiaugsmo, laimės ir meilės jaus ta širdis, kuri šioje žemėje bus daugiau kentėjimais ir aukomis tam paruošta.

Dievas ir pažanga

Didžiai Gerbiamas Redaktoriau,

Labai būčiau dėkingas, kad „Laiškuose Lietuviams“ atsakytumėt į šį klausimą ir išblaškytumėt tas abejones, kurios mane dažnai kankina. Mes turime pripažinti, kad žmonijos civilizacija eina dideliais žingsniais pirmyn. Radijas, televizija, atominė bei vandenilio bomba, pagaliau penicilinas medicinos srityje yra stebėtini išradimai. Jeigu ir toliau tokiu greičiu eis mūsų pažanga, tai žmogus, gal būt, galės ir gyvybę ant žemės sukurti. Tada jis turėtų

teisės išdidžiai pasakyti: „Aš esu vienintelis pasaulio valdovas, Dievas man daugiau nereikalingas!“

Už atsakymą iš anksto dėkodamas,

Jūsų Stepas K.

Mielas Stepai,

Tikrai paskutiniaisiais dešimtmečiais mokslas skuba dideliais šuoliais pirmyn. Atrodo, kad žmogaus protas stebuklus daro. Bet kas iš to? Tai yra tik įrodymas, kad mūsų protas yra be galo vertinga Dievo dovana. Žmogaus prote atsispindi bent dalelė begalinės Dievo išminties. Juo labiau žmogus pastebi savo proto tobulumą, juo daugiau jis turi nusižeminti prieš tą aukščiausiąjį Protą, juo daugiau turi būti dėkingas Dievui, be kurio pagalbos visa žmonijos kultūra žlugtų per vieną minutę.

Šia proga noriu Tau papasakoti gražų aprašymą, pavadintą „Maištas prieš saulę“, kurį esu skaitęs, būdamas Italijoje. Kartą Žmogus išdidžiai tarė Saulei:

— Pagaliau man neesi reikalinga, galiu apsieiti be tavęs!

— O kas tau duos maisto? — nuolankiai paklausė Saulė.

Išdidžiai atsakė Žmogus:

— Mano išradimai!

— Bet kas tau duos šilimos? — vėl klausė Saulė.

Tuoį atkirto Žmogus:

— Akmens anglis ir nafta!

— Ir kas tau duos šviesos? — tęsė Saulė.

Pasipūtęs Žmogus trumpai atšovė:

— Elektra!

— Tebūnie tavo valia, — ramiai atsakė Saulė ir nusileido.

Kitą rytą Saulė neužtekėjo; vidudienį dar tebemirgėjo žvaigždės juodame danguje. Žmogus buvo visiškai ramus. Bet po dvidešimt keturių tamsios nakties valandų jautė šaltį. Tada tarė:

— Rytoj daugiau anglių liepsiu mesti į krosnis ir uždegti daugiau elektros lempučių gatvėse bei keliuose.

Ir taip buvo padaryta.

Antrą dieną susmuko nuo šalčio ir tamsos javai, nušalo medžiai ir kiti augalai. Tarė žmogus:

— Šimteriopai padidinsiu mano laboratorijų produkciją.

Ir taip buvo padaryta.

Bet trečią dieną sušalo visas vanduo. Vandenynei tapo lygūs, kaip stalas. Suledėjo upės ir ežerai. Iššalus vandeniui, neveikė nė elektros stotys, sustojo visos mašinos, visur viešpatavo neapsakoma tamsa. Tada tarė Žmogus:

— Pertvarkysiu elektrines mašinas, dabar jas varysiu anglimis ir benzinu.

Ir taip padarė.

Tačiau ketvirtą dieną pasibaigė ir anglis su benzinu. Tada Žmogus pradėjo kirsti ir deginti miškus, sudegino visus medinius baldus ir įrankius, bet negrižo šviesa, nebuvęs judėjimo, o šaltis dar padidėjo.

Tada Žmogus metė į ugnį muziejų eksponatus, pinakotekų ir galerijų paveikslus, visų bibliotekų knygas, visus mokslo veika-

lus, išgelbėdamas tik tris: Homerą, Virgilijų ir Dantę. Norėjo bent kiek pasišildyti prie ugnies, kurioje degė VISA PASAULIO KULTŪRA. Bet nerado šilimos. Tada metė į ugnį ir Homerą, Virgilijų, Dantę. .. Blykstelėjo vieną akimirką ugnis ir užgeso. Dingus paskutinei šviesos kibirkštei, žmogus krito žemėn ir verkė. Šaltis jam suparaližavo kojas, rankas, pradėjo spausti širdį. Prieš užmerkdamas amžinai akis, Žmogus jas įsmeigė į žvaigždėtą dangų ir tarė:

— Buvau kvailas.

Tada Saulė vėl sužibo danguje ir pradėjo skleisti suledėjusioj žemėj šviesą ir šilumą. Reikėjo iš naujo atkurti mirusį pasaulį.

Taip, brangus Stepai, jei kartą neužtekėtų saulė, tai visa pasaulio kultūra žūtų per keletą dienų. Dar blogiau būtų, jei Dievas nusigręžtų nuo pasaulio.

Dangus skelbia Dievo didybę

Būrelis linksmų jaunuolių, vienos kolegijos skautai, karštąsias vasaros dienas leidžia kalnuose. Nemaža ir gražių iškilų padarė, užkopdami net į snieguotas viršūnes. Kartą, užlipę ant gražaus gūbrio, tarp daugybės sumanė ten pernaktuoti, kad galėtų pasižiūrėti gražia vėsia rugpjūčio naktimi ir išvystų bundančią iš miego saulę.

Miegoti jie nė nemanė: visus stebino ryški dangaus mėlynė su išpintais joje briliantais — tūkstančiais įvairaus didumo žvaigždžių. Mėnulis atverta burna šaipėsi virš jų, tarsi koks išdykėlis mokinyš iš nusišukusio nuo jo mokytojo.

— Man atrodo, kad mėnulis lyg juoktųsi, o gal jis puikybės pilnas, kad toks didelis, kai žvaigždutės yra tik nykštukai prieš jį. Jis jaučiasi esąs dabar dangaus karalius, kai saulė, karalienė, pavargusi nuo dienos kelionės, nuėjo miegoti, — tarė trečiaklasis Paulius, visų poetu vadinamas dėl savo gausios vaizduotės kalboje.

— Ne, Poviliuk, danguj kaip tik prie-

šingai yra, negu mums atrodo,— tarė ekskursantų globėjas kunigas kapelionas,—jei mėnulis žinotų, koks jis esąs mažas, palyginus su žvaigždėmis, tai iš gėdos rautųsi plaukus, jei turėtų.

— Papasakokit, Tėveli, ką nors apie tas žvaigždes. Jos tokios gražios, lyg angelų lemputės, ir blizga, tarsi mano mažos sesers akutės,— įsikišo dar vienas.

— Gerai, jeigu jau taip norite... tik turėkit kantrybės, ir viską paeiliui. Kad jau pradėjome apie mėnulį, tai ir varykim. Paskui teks eilė ir žvaigždutėms, — tarė kunigas, kurs žvaigždžių moksle buvo užtenkamai prityręs.

Visi nutilo ir išstempė ausis, klausėsi dvasios vado žodžių:

— Norite patirti, koks yra mėnulis? Jis yra 49 kartus mažesnis už žemę. O kaip jis atrodo, sugretinus su saule? Astronomų apskaičiavimu, į mūsų saulę galima sukišti vieną milijoną ir 300 tūkstančių tokių rutulių, kaip mūsų žemė, taigi, mėnulių

ten tilps 49 kartus daugiau. Bet ir saulė, pastačius ją greta kai kurių žvaigždžių, atrodytų, lyg prie žemės prisišliejusi žibutė prieš šimtametį išskėstašakį ažuolą. Giedrią žiemos naktį matyti gražus Oriono žvaigždynas. Virš jo, kairėj pusėj, spindi maža žvaigždutė. Tikrai maža ji atrodo, bet už saulę ji yra didesnė 50 milijonų kartų!

— Bet kodėl jos nešviečia? Kad ir kažin kiek jų ten prisagstyta. Be mėnulio naktį taip tamsu, kad nors pirštu durk į akį, nieko nematyti,— prasiveržė dar vienas žingeidus balsas.

— Tai dėl to, kad mėnulis visai arti žemės, jis gauna nuo saulės šviesą ir ją mums persiunčia. Tik 384.500 km. mus nuo jo skiria. Lėktuvas, skrisdamas 400 km. per valandą, jį pasiektų per 40 dienų. Bet, negalvojant apie atmosferos trūkumą, toks drašulis ten nieko gero nerastų. Mėnulio diena užima 14 mūsų dienų, naktis taip pat tiek laiko tęsiasi. Dieną karštis tuoj pakyla iki 120 C., o naktį termometras nukrinta iki 100 C. žemiau nulio. Nei oro nei vandens ten nerastum, vien dykumos ir pliki kalnai, kaip Himalajai, iki šešių kilometrų aukštumo.

Šiam kartui pakaks apie mėnulį, pažvelkim į saulę. Ši mūsų geradarė savo paviršiumi yra 12,000 kartų didesnė už žemę. Jos skersmuo apima 1,391,000 km. O ir sveria ji nežmoniškai: 333,432 kartų daugiau už žemę. Saulės kunkuliuojanti masė yra šiek tiek tirštesnė už vandenį ir sveria 2000 kvadrilijonų tonų (du su 27 nuliais). Visi saulės palydovai, nors kai kurie jų be galo dideli (pav., Jupiteris yra 1,300 kartų didesnis už žemę), ir visi kartu paimti, sudaro tik vieną penki šimtai šešiasdešimtą dalį saulės dydžio. Saulė tik dėl to mums atrodo tokia maža, kad ją skiria nuo mūsų 152 milijonai kilometrų. Jei paimtume traukinį, nušvilpiantį 100 km. per valandą, tai jis saulę pasiektų tik per 171 metus. Per erdvę keliaudamas, turėtum pajusti 273 laipsnių šaltį, o pasiekęs kelionės galą, būtum spirginamas 6500 laipsnių karščio.

Skysta saulės masė tavęs neišlaikytų, ir nusmegtum į jos vidurį, kur, mokslininkų apskaičiavimu, galėtų būti apie 30-50 milijonų laipsnių šilimėlės!

Kaip mėnulyje, kur yra maža traukos jėga, 90 kg. žmogus tesvertų, kiek žemėje 15 kg. kūdikis, taip saulėje būtų priešingai. Ten svoris dėl didelės traukos jėgos padidėtų 28 kartus, vadinasi, 76 kg. vyras ten svertų 21.000 kg.!

— Didis yra Dievas, kurs tokias galybes iš nieko padarė!— prakalbėjo, iki šiol žodžio netaręs, išmintingasis Kazys. — Bet girdint vis milijonus ir milijonus, jauti, kad tai dideli dalykai, vis dėlto vaizduotės jie nepatenkina. Kaip galima šiuos skaičius apčiuopiamiau išreikšti?

— Teisingai galvoji. Geriau galėsi įsivaizduoti, kas yra milijonas, jei atsiminsi, kad jam suskaičiuoti, ištariant po vieną skaičių kas sekundė, reiktų dvilikos parų!

Tūkstantis milijonų sudaro milijardą; tūkstantis milijardų—bilijoną; tūkstantis bilijonų—trilijoną; tūkstantis trilijonų—kvadrilijoną (24 nuliai). Palaukit truputėlį ir pamatysit, kad tai žinoti jums bus naudinga.

Grįžkim vėl prie saulės. Edingtono apskaičiavimu, ji kasmet netenka 20 bilijonų šviesos masės tonų. Žemei tetenka tik maža dalelė saulės šviesos ir šilimos, visa kita tenka kitoms planetoms arba išsisklaido erdvėje. Koks geras yra Dievas, kad mums sutvėrė tokią galingą saulę! Jis viską per ją mums duoda. Kas antgamtinėje srity Marija, per kurią Dievas mums teikia malones, tas gamtinėje srity yra saulė, per kurią Jis išdalina savo dovanas. Brangi tu mums esi, gražioji saulute, juk be tavęs nebūtų nei oro, nei šviesos, nei šilimos, nei jokios gyvybės,, visur vien tik mirtis viešpatautų.

Gal jau užteks, jau privargote, eikite ką nors užkąsti, paskui pakalbėsime apie žvaigždes,— pridūrė šypsodamasis kunigas.

J. Sukackas, S.J.

IR AŠ TAU NORIU PASAKYTI...

(*“Dypuko” laiškas “amerikonui”*)

Mielas Džanai,

Skaičiau Tavo gražų laišką pirmame “Laiškų Lietuviams” numeryje. Tavo jautrūs, pilni meilės žodžiai jaudina mane, išsiilgusi gero žodžio ir žmonių širdies. Taip maža teko jos pajusti paskutiniaisiais metais! Kalbi apie mano didelę Tėvynės meilę. Ir aš apie tai noriu kalbėti, nes pats sakai, kad tai vienintelė mano brangenybė.

Besibastant po pasaulį, teko matyti nepaprastų gamtos grožybių, daug technikos stebuklų, bet visa tai buvo svetima, nedžiugino, nes žinojau, kad tai skirta ne mums. O, jeigu tai būtų Lietuvoje, tada mokėtumėm visa tai gerbti ir branginti, tai suteiktų mums džiaugsmo, o dabar į visa tai žiūrime abejingi ir šalti, lyg tas avinas į naujus vartus. . . Lietuvos bakūžė mums yra mielesnė už Amerikos dangoraižius, Lietuvos miškų ir kalnelių mums neatstos nei amžinai snieguotos Alpių viršūnės.

Tėvynės meilė yra didelė Dievo dovana, kurią turime branginti ir saugoti, kad, ją praradę, netaptume toki, kaip tas Lermontovo poemos demonas, kurs Dievo atstumtas, visų apleistas, visiems svetimas ir viskam abejingas beviltiškai klajoja visatos erdvėse, niekur nerasdamas nei prieglaudos nei užuojautos. Niekas negali tyčiotis iš mūsų Tėvynės meilės, niekas negali reikauti, kad jos atsižadėtume.

Atvykome čia pas savo kraujo brolius ir seses, pas savo tautos sūnus ir dukras. Atvykome pavargę, iškankinti. Atvykome neilgam — tik palaukti ir pailsėti. Ausyse mums skamba reikšmingi didžio mūsų tautiečio žodžiai, ištarti, išleidžiant mus iš Europos: “Kur tik benukeliausit, kur tik begyvensit, atsiminkit, kad visur būsite tik svečiai, sustoję poilsui didžioje savo kelionėje — atgal į Tėvynę”. Tai mūsų Credo.

Gražus čia kraštas ir geri čia žmonės. Daug širdies ir daug gražių jausmų čia

rodoma mums. Pavargęs kūnas atsigauna, širdis pajunta šilumą, bet visa tai nenuramina ilgesy besiblaškančios sielos. Gal Tu, mielas Džanai, ir supranti visa tai, bet kiek daug Tavo brolių to nesupranta! Kai apie tai aš pradedu su jais kalbėti, dažnai nutrūksta mūsų kalba. Tvartais jie ant manęs net užpyksta, kai aš sakau, kad mano Tėvynėje yra gražu. Jie stengiasi mane įtikinti, kad ten tik badas ir skurdas. Iš jų kalbos supratau, kad jie, vadindami mus tamsuoliais, patys nėra skaitę nei vienos knygos apie mano kraštą, nes jis jiems svetimas ir neįdomus.

Lyg savo pasiteisinimui jie mėgsta pridurti, kad jie čia gimę ir todėl lietuviybė jiems nereikalinga. Man tada lyg traukia už liežuvio paklausti: “O kaip būtų, jei kuris nors žmogus būtų gimęs arklidėje, ar jis jau būtų arklys?” Pažvelk į kitų tautų žmones: kinietis per tūkstančius metų lieka kinietis, nesvarbu kuriame krašte jis begyventų. Žydai, per du tūkstančius metų išsklaidyti po visą pasaulį, visur pasilieka žydai ir dabar, sukūrę savo valstybę, visi stengiasi ten patekti arba bent ją aplankyti. Airiai ir čia lieka airiai. Jie laiko sau švenčiausia pareiga nenutraukti ryšių su savo tėvų žeme. Dažnai yra organizuojamos ekskursijos aplankyti tą šalį, kur gyvena jų tėvai. Tad kodėl tik lietuviams turėtų pakakti 30 40 metų visiškai užmiršti savo tėvų kraštą? Kodėl tik lietuviui užtektų gimti kitur, kad jau skaitytų save atitrūkusiui nuo savo kamieno, nuo savo tautos, lyg iš kitos planetos iškritusiu?

Štai ko aš nesuprantu, mielas Džanai, štai kas mums kliudo rasti bendrą kalbą. Reikia pašalinti tą kliūtį, bet kaip? Man atrodo, kad tai priklauso nuo Tavęs. Neapgaudinėk savęs barškančių Fordukų idilijomis. Pasakyk man, kad Tu esi lietuvis, mano kraujo brolis. Tai nedarys Tau gėdos. Tu esi ainis garbingos, jokiais nusikaltimais žmonijai nesusiteršusios tau-

tos. Tu esi jos mylimas sūnus, kaip ir aš. Neniekink savo tėvų krašto, bet didžiukis juo. Tavo tėvų žemė daug skriaudų pakėlė praeity ir žiauriai kenčia dabarty. Nedingink jos kančių, nuo jos nusigręždamas. Štai ko aš noriu iš Tavęs, štai ką aš Tau norėjau pasakyti ir štai kur kliūtis mūsų nuoširdžiam draugiškumui, o visai ne tai, kad Tu kalbi šio krašto kalba, kad myli šį kraštą ir nori būti geru, naudingu piliečiu.

Ir man jis patinka, ir aš noriu būti jam naudingas, o ne vien naudotis jo gėrybėmis.

RAŠO SKAITYTOJAI

Gavome "Laiškus Lietuviams". Mudu abu (vysk. Paldolskis ir aš) abiem rankom sveikiname Tevelių Jėzuitų užsimojimą leisti "Laiškus Lietuviams". Dievas tepadeda. Stenkitės, kad būtų skaitomi ne tik Amerikoje. Mums atrodo, kad talkininkų juos platinti visur surasite. Iš širdies padėsime ir mudu. Tepaplinta jie tarp viso pasaulio lietuvių!

Vysk. V. Brizgys

Jūsų pastangos ir pasiryžimas leisti "Laiškus Lietuviams" yra didelės ir sveikintinos. Tikiu, kad duosite daug dvasinės naudos mūsų tautiečiams. Jau pirmas numeris daro labai gražų, patrauklų įspūdį ir jo turinys įdomus. "L.L." panėši į rimtą katalikišką žurnalą. Linkiu, kad jis greitai tokiu taptų.

Kun. J. Bacevičius

Gal ir aš galėsiu ką nors parašyti į "Laiškus Lietuviams". Puikūs "laiškai": stiprina lietuviybę ir sąmoningą krikščionybę. Vinjetės — krikščioniškos ant lietuviškojo pagrindo. Tautinis apaštalavimas ir dargi sėkmingiausioje moderniškoje dvasioje, kuri labai skiriasi nuo senoviško metodo. Tokiu keliu eidami, sutelksite didesnes lietuvių minias ir nuvesite jas į Lietuvos Nepriklausomybę ir į išganyką.

Kap. Petras Jurgėla

"L.L." bus tas svečias, kuris ne vienai sielai, klaidžiojančiai ūkanotą naktį nežinomam kely, paduos žiburį, kad galėtų pasižiūrėti į kelio rodyklę ir pasirinkti teisingą kryptį.

Ant. Pocius

Nuoširdžiai dėkingas už "Laiškus Lietuviams", kurie man buvo maloni staigmena. Man jie padarė labai gerą įspūdį, todėl tikiu, kad ir čia Venecueloje atsiras nemaža skaitytojų. Mano manymu, tokia paprasta, aiškia ir nuoširdžia kasdieninė kalba bei pavyzdžiais tik ir tegalima kreiptis į didesnę tautiečių dalį.

Donatas Kikas

Iki šių metų pabaigos prašau siuntinėti 200 egzempliorių mano vardu. Bevažinėdamas po lietuvių kolonijas, padalinsiu susirinkusiems. Išlaidas padengsiu pats, nes skleisti religinę spaudą yra mūsų visų, ypač kunigų, šventa pareiga.

Kun. Ant. Sabaliauskas, Venecuela

Ir aš džiaugiuos jo pasisekimais ir sielojuos jo rūpesčiais. Jei reikės jį ginti nuo priešų, mudu abu petys petin stosime į kovą, nes čia gyvena geri žmonės, pilni kilnių jausmų ir gražių idėjų, čia žmogus jaučiasi žmogumi, o ne medžiojamu žvėrimi ar visų ujamu gyvuliu. Ir dėl šių žmonių, dėl šių idėjų verta aukotis. Bet, kai mano ir Tavo tėvų žemė, mūsų Lietuva, bus laisva, mes vyksime ten kartu. Tada Tu pamatysi, kokia ji graži! Ją pamils iš pirmo pažvelgimo.

Tavo Tremtinys Andrius

Administracija prašo,

kad kas dar nepasiuntė prenumeratos mokesčio, artimiausia proga tai padarytų. Taip pat prašome visus mielus skaitytojus, norinčius, kad laikraštėlis galėtų toliau eiti ir tobulėti, surasti vieną kitą naują skaitytoją. Tai padaryti nebus sunku, jei parodysite "L.L." visiems savo namų gyventojams, kaimynams, darbo draugams.

Kam ištekliai leidžia, daug gero padarysite, užsakydami "L.L." savo giminėms ir pažįstamiems, ypač esantiems tremtinių stovyklose, sanatorijose, ligoninėse.

Gal pas Jus yra spaudos kioskas arba lietuviškų krautuvių, kuriose būtų galima platinti "L.L.", Prašome pranešti mums jų adresus.

"Laiškų Lietuviams" prenumeratos kaina Amerikoje ir Kanadoje vienas doleris, kitur tiek pat pagal valiutos santykį su doleriu. Pinigus galima siųsti šiems platintojams:

1. Anglijoje — Rev. Br. Markaitis, Catholic Church, Bournomouth.
2. Austrijoje — Rev. Dr. P. Bačinskas, Innrein 15| II, Innsbruck.
3. Belgijoje — Rev. J. Aranauskas, 15, rue Ferrer, Mons.
4. Brazilijoje — Rev. K. Miliauskas, Caixa Postal 4118, Sao Paulo.
5. Kanadoje — Rev. St. Kulbis, 1855 rue Rachel East., Montreal 34.
6. Prancūzijoje — Rev. K. Pečkys, 42, rue de Grenelle, Paris VII.
7. Šveicarijoje — Rev. Dr. J. Navickas, Monastere de Montorge, Fribourg.
8. Venecueloje — Rev. A. Sabaliauskas, San Francisco de Sales, Caracas.

— D. Kikas, Apartadō 83, Porto Cabello.

9. Vokietijoje — Rev. P. Daugintis, (13b) Pullach b. München, Berchmanskolleg.

Šiems asmenims prašome siųsti tik pinigus, o užsakyamus geriau yra siųsti tiesiog į Administraciją, tokiu būdu greičiau gausite laikraštėlį. Administracijos reikais kreipkitės į Br. P. Kleinotą, o Redakcijos — į T.J. Vaišnį. Redakcijos ir Administracijos adresus tas pats.

**Šį numerį dar siunčiame visiems, kuriems siuntėme ir pirmąjį bei ant-
rąjį. Nuo kito numerio siuntinėsime tik tiems, kurie koku nors būdu jau pareiškė arba tuoj pat pareikš savo norą gauti "Laiškus Lietuviams."**